

njih veliki važnosti. Naš rojak je spoznal, da so dosedanje trditve napačne in namerava v kratkem natančneje opisati uspehe svojih znanstvenih preiskavanj o tem predmetu, ki so se z njim bavili svetovnoznani učenjaki Leon Dufour, Suckow, Stein, Joh. Müller, Claus, Korschelt in drugi. Mlademu slovenskemu naravoslovcu čestitamo prav iz srca! R. M.

— **Nemiri v Zagrebu.** Zaradi nekega, Hrvate žalečega članka v srbskem listu „Srbobran“ je prišlo v Zagrebu najprej do velikanskih demonstracij in potem do grozljivih izgrediv. Demonstrantje so demolirali mnogo srbskih trgovin in napravili ogromno škodo. Prišlo je do bojev, pri katerih je bilo mnogo ljudi ranjenih. Ti izgredi so trajali od sobote do srede, kateri dan je bila razglašena nagla sodba.

— **Vseslovansko planinsko društvo.** Priprave za ustanovitev vseslovanskega planinskega društva so že toliko dozorele, da se bo društvo lahko ustanovilo tedaj, ko bo vseslovanska razstava v Petrogradu.

— **Uboj.** Te dni je v Dolenjem Logatcu neki 18letni fant ubil svojega rivala. Napadel ga je s polenom in ga udaril po glavi tako, da je napadenec umrl.

— **Grozna nesreča.** Iz Pontablja se poroča: Tatinski lovec Cesare Tabacco je šel na lov na srne. V gozdu sta neka Lahinja in nje 12letni sin nabirala maline. Lovec ju je videl od daleč za grmom in ne da bi dalje gledal, kdo da je tam, je ustrelil, meneč, da je meril na srne. Fant je obležal na mestu mrtev, mati je težko ranjena. Lovec se je sam naznanil sodniku.

— **Tatvine.** V četrtek teden popoldne so krčmarju „Al Vetturino“ v ulici Torento št. 20 v Trstu dopeljali iz parnika 7 sodov vina. Najprej so spravili manjše sode v klet, a večji so ostali na ulici. Ko so težaki vzeli enega teh večjih sodov in postavljali v krčmi na mesto, prišli so tatovi in ukradli jeden na cesti se nahajajoči sod s 380 litri vina. Ko je gospodar krčme, Tamburin, opazil, da mu pomanjkuje jeden sod, hitel je na redarstvo naznaniti izvršeno tatvino. Redarstvo pa je izvedelo le toliko, da sta sod vzela dva mlada človeka, oblečena po šegi delavcev. Našlo se je še, da sta sod oba delavca pred seboj valila do ulice Gelsi in od tam se je sled izgubil. Včeraj zjutraj pa je obvestil gostilničarja Tamburina neki Filipon, da je v ulici Bachi jeden sod; krčmar je hitel v imenovano ulico in našel svoj sod in vino, pogrešalo se je le 6 litrov, katere so tatovi izpili, ker so sod navrtali. Iz tega je razvidno, da so tatovi z veliko drznostjo ukradeni sod konečno zapustili, ker še niso bili dobili primerne kraja, kamor bi ga oddali. — Te dni opoldne je tvrdka Luigi in Anton Deangeli zaprla svoje skladišče vina na trgu Zonta št. 1 v Trstu. Ko se je kasneje eden teh bratov vrnil v skladišče, je opazil, da so vrata onega bližnjega prostora odprta in da je v zidu ki oba prostora deli, napravljen otvor, čez katerega se je lahko prerila oseba. Ker so železno blagajno pustili odprto in zaprli le notranje predale, so tatovi predale odprli in odnesli iz blagajne 1200 kron a iz drugih pisalnih miz okoli 400 kron.

— **Admiral Spaun.** Dunajski listi poročajo, da misli admiral Spaun iti v pokoj. Pravijo namreč, da je hotel admiral Spaun iti v pokoj že koj po dovršenih letošnjih delegacijah, ali da je ostal na svojem mestu le zaradi tega, ker ga je cesar prosil, da naj vstraja vsaj še nekoliko časa.

— **Aretiran advokat.** Dvornega in sodnega advokata dr. Antona Löblna na Dunaju, bivšega deželnega poslanca nižjeavstrijskega, so te dni aretirali, ker je na sumu sleparije, poneverjenja in izsiljenja. Deželnozborski mandat je moral na zahtevo stranke že tedaj odložiti, ko je prišel v disciplinarno preiskavo.

— **Veliko poneverjenje v Dubrovniku.** Avtonomaši (kar pa je le olepševalno ime za italijanaše) imajo v Dubrov-

niku v svojih rokah „Monte di piete e riunita cassa di risparmio“ — zastavljalnico, združeno s hranilnico. Ko je nedavno temu novo imenovani upravitelj blagajnik Luka Flori prevzemal blagajno in premoženje, izkazal se je velik primanjkljaj. Po bilanci, katero so upravitelji dan poprej izgotovili na podlagi registrov, je imovina zavoda znašala 207 676 kron 70 vin. Ko pa so pregledali vso imovino, našli so le 161.601 K in 57 vin. Manjkalo je torej 46 075 kron 63 vin. Sedaj ima seveda državno pravdnništvo glavno besedo.

— **127 let star.** V vasi Marevka v guberniji Smolensk živi 127leten starček Sinip. Rojen je bil l. 1775. ter je bil vse svoje dni velik prijatelj žganja, katerega je spil lahko 3 litre na dan, a pijan ni bil nikdar. Starček je še jako krepak, dobro sliši in vidi, ter hodi lahko poleti in po zimi v cerkev, ki je oddaljena dve uri od njegovega stanovanja. Vkljub svoji starosti Sinip še pridno plete sandale in nogavice, krmi perutnino itd. Tudi se starček dobro spominja vladanja Katarine II. Napoleonove in Krimske vojne. Njegov oče je umrl v 80, mati pa v 120. letu. Bolan ni bil Sinip še nikdar.

— **Orožnik ga je ustrelil.** V Striju na Gališkem se je pripeljal neki orožniški postajevodja pred krčmo gostilničarja Schnepfa. Zahteval je od gostilničarja vrček pive, v šali je nato dejal orožnik gostilničarju, da ga ustrelj in pomeril je nanj s puško. Puška se je sprožila in v usta zadet se je zvrnil gostilničar mrtev na zemljo. Orožnik je zbežal s klicem, da se bo samega sebe ustrelil. Bil je slaboumen.

— **Živega otroka pokopala** je neka ženska v Kanauku pri Selcanu. Zagrebela je novorojenca v gozdu. Ko je došla v vas, prijeli so jo ljudje, katerim je izpovedala svoje dejanje. Ljudje so hiteli na označeni prostor in dobili krepkega dečka še živega.

— **Nesreča.** V Koloniji pri Trstu prebiva družina Škabar in sicer v posestvu Škrinci. Izhod iz tega posestva je na glavno opensko cesto. Pred izhodom je stal te dni voz, v katerega je bil uprežen vol Ivana Živica iz Vrdele št. 382. Otrok Škabarjevih, mala 15mesečna Valerija se je blizu uroda igrala, ali nakrat je izišla in tekla ravno pred vola, kateri se je otroka preplašil in začel teči, v tem je podrl otroka in mu stopil na glavo. Na krič male Valerije so prihiteli ljudje in voznik, ter ustavili vola, ali prepozno, ker je bila glava otroka popolnoma zgnječena. Poklicani zdravnik ni dobil več otroka pri življenju. Pod pritiskom volove noge so otroku izkočile oči in mu je šla kri iz ust, nosu in ušes, vsled česar je moral umreti. Stariši, pazite na otroke!

— **Mož šesterih žen.** V Budimpešti so zaprli te dni natakarija Maksa Graibnerja, kateri se je izdajal za inženerja, zdravnika, odvetnika itd. ter se je poročal z dekleti iz boljših premožnih hiš. Kadar je dobil ženino doto, je pa izginil ž njo brez sledu. Zadnja njegova žena je bila neka vdova, in ljubeznivi mož je bil že na vlaku z njenim premoženjem, ko ga je zgrabila policija. Pravijo, da nima Graibner nič manj kot šest živih žen.

— **Smrtna vožnja k poroki.** V Tarcza na Ogrskem se je peljal k poroki učitelj Jožef Lohmeier s svojo nevesto in gosti. Na poti so se splašili konji. Voz se je prevrnil tako nesrečno, da ste bili nevesta in neka njena sorodnica na mestu ubiti, učitelj je pa nevarno ranjen.

— **Mesto v plamenu.** Iz Carigrada javljajo, da je mesto Afiun Konagisan, ki je oddaljeno 3 km od železniške postaje istega imena, v plamenu. Zgorelo je že več tisoč hiš in bati se je, da bo upepelil požar vse mesto, ki šteje 80 000 prebivalcev.

— **Vinska klavzula.** Listi poročajo, da sta se Avstrija in Italija dogovorili, da bode smelo priti v Avstrijo le 600.000 hl belega italijanskega vina po znižani carinski tarifi, kakoršno določa do sedaj obstoječa vinska klavzula.

— Tako vzgajajo svoje in kvarijo druge. Italijanski podanik Angelo Constantini izdelovalec sladoleda je t- dni zvečer peljal svoje pomagače in lastnega 15letnega sina po krčmah, dokler niso bili vsi popolnoma pijani. V posebno žalostnem stanju pijanosti je bil sin Costantinijev, a ker se ni mogel na nogah držati, nosil ga je jeden pomočnikov na hrbtu. Pijani deček je stokal, kar so čuli pred kavarno sedeči gostje in zahtevali, naj ga nesejo na zdravniško postajo. Oče se je temu uprl, povdarjajoč, da je on dečkov oče in je le njemu mar, kaj se s fantom godi. Prišla straža je družbo prisilila, da so dečka nesli na zdravniško postajo, kar je plemeniti oče le siloma izvišil. Na zdravniški postaji so bledega in vsled požitega alkohola obumrlega dečka spravili k zavesti in potem peljali na dom.

— Nenavadna sreča. V Parizu je šla preteklo leto neka bogata gospa nekoč v cerkev: pred cerkvijo je podarila slepemu beraču dva suosa. Ko je šla po ulici naprej, je zagledala na tleh denarnico, v kateri je bilo 80 bankovcev po tisoč frankov. Gospa je nesla denarnico takoj na policijo, a ker se tekom enega leta ni oglasil lastnik denarja, je dobila najditeljica letos tistih 80.000 frankov v dar. Ravno, ko se je vrnila s tem denarjem s policije, je našla doma pismo, v katerem ji javlja bankir, da je bila izžrebana ena njenih srečk in je dobila vsled tega še 100 000 frankov.

— Izdelava rokavic. Splošno se misli, da so glavne tovarne za izdelovanje rokavic le na Francoskem. Toda številke govore mnogo drugače. Na Nemškem je skupnih tovarn za usnjene rokavice 1100, izmed katerih se jih 1000 peča edino z izdelavo finih glače rokavic. Te tovarne potrebujejo za svoje proizvode 100 tovarn kjer se izdeluje usnje za omenjene rokavice. V Avstro Ogrski nahaja se 350 tovarn za rokavice, na Francoskem 225, na Angleškem 190, v Italiji 100, na Španjskem 60, v celi Rusiji pa se nahaja samo 30 tovarn za rokavice.

— Sovražnik žen. V ravno izišlem 9. zvezku „Ruskega arhiva“ pripoveduje V. Siman zanimive reči o generalu Helwigu, ki je bil za časa Nikolaja I. poveljnik dvinske trdnjave. Stari Helwig je bil neizprosni sovražnik žensk. A carici Aleksandri, soprogi Nikolaja I., se nekoč vendar ni mogel izogniti. Car je namreč prišel v Dvinsko ter dejal Helwigu, ko je hotel pregledovati vojsko: „Ljubi Helwig, ti se vsedeš v voz poleg carice“. Helwig se je drznil in rekel: „Vaše Veličanstvo, še nisem tako star, da bi moral sedeti v kočiji“. „Ne ker si star, nego radi tega, ker ti edini moreš vse carici razložiti, hočem, da sedeš v kočijo“. „Poleg nje!“ je vzdihnil general. Drugi dan se je Helwig vozil s carico, a bil je čmern, malo je govoril in kolikor je le mogel, je kazal carici hrbet. Car, ki je vedel za Helwigovo žensko mržnjo, je jahal blizu in se je jako veselil, ko je gledal čmerne generala in svojo soprogo, kateri nič kaj ni prav ugajala generalova neuljudnost. Pregledovanje vojakov se je končalo, in car je gratuliral generalu in dejal: „Carica in jaz se vabiva k tebi na čaj“. General je komaj mogel izgovoriti: „Nimam gospodinje, Veličanstvo, saj sem samec“. „In zakaj se ne oženiš.“ je poizvedoval car, „jaz bi imel za te izvrstno partijo“. „Zato sem, Veličanstvo, že prestar“. „Eh kaj, star!“ ga je izpodbijal car. „Kdor more več ur na dan sedeti v sedlu, ni še star za zakon. Toda čaj hočem piti pri tebi. Naprosi carico, naj nam pri tebi gospodinji“. S težkim srcem je tudi srebal čaj, kojega mu je nalivala carica. Najhujše delo pa ga je še čakala; pri odhodu mu je ponudila carica roko k poljubu. Premagal se je in z zardelim obrazom je ustregel etiketi. Ko pa so gostje odšli, je začel general očiščevati svoje dvorane. Sam si je večkrat izplaknil usta in obrisal ustni, stopil je v toplo kopel, vzel drugo perilo in oblekel novo uniformo. Svojo obleko je pustil desinficirati in svoje stanovanje izkaditi. Stol, na katerem je sedela carica, pa je dal prevleči z drugim suknom.

— Dr. Garnault je hotel zavreči teorijo dr. Kocha, da tuberkuloza preide na človeka od živine na pr. po mleku, mesu itd. V to svrhu si je naredil dosti globoko rano na roki in je v njo vložil kos živalskega mesa, o katerem je bilo dokazano, da je tuberkulozno. Sedaj je dr. Garnault, ki je sicer junak po postavi in premoženju, bled v obličju, nervozen in videti je, da je uloženi strup začel delovati in zdravniki imajo vse pripravljeno, da roko odrežejo, kakor hitro se pokažejo znamenja prave tuberkuloze. Njegovi prijatelji ga grajajo, žena se joka, on pa vidi, da se je prenagril in se njegova nesreča ne da popisati. Razun tega ni dosegel onega učinka, ki sploh navadno sledi novotarijam. Njegovega predavanja v Trokaderu se je udeležilo le 300 oseb in njegova knjiga o tuberkulozi, ki šteje 1000 strani, ima le malo čitateljev.

— Kako so židje varali svoj Talmud (»sveto pismo«). V petrograjski „Novoje Vremja“ pripoveduje neki popotnik zanimivo povest o judih, ki so goljufali sv. pismo. V istem vozu se je vozilo tudi nekaj ušvih judov, kakor je sploh na vseh ruskih železnicah vse polno judov, ki širijo svoj česnov duh po celi Rusiji. Bila je ravno sobota. Ti krivonosni sopotniki pa so se mej celo vožnjo gugali na svojih sedežih semtertja, da je bilo videti, kakor bi se vozili na kaki ladiji. Ko popotnik vpraša sprevodnika zakaj se ti ljudje gugajo, mu odgovori: „To so judje, kateri bi se po predpisih Talmuda ne smeli v soboto, ki je njih praznik, voziti po železnici, marveč samo na ladiji. Da goljufajo svoj Talmud, ima vsaki jud pod seboj steklenico z vodo, na kateri se guglje, kakor bi se vozil na ladiji“. — Tako judje vedno goljufajo svoje sv. pismo, je li čudno, ako vedno goljufajo ljudi?

— Dragoceno pohištvo. V gradu nekega angleškega velikaša nahaja se postelja, ki je stala v svojem času 160 000 mark. Obdana je z rudečo, z zlatom vezano svilo. Istotam je velika štirioglata miza iz čistega srebra. Francoska rodbina Otvaj ima posteljo, ki se veliko ceni vsa notranja oprava postelje, je iz najfineje črne svile. Iz časa francoskega razkošja na dvoru, nahaja se v pariškem muzeju postelja, ki je stara tri stoletja. Delomá je iz mahagonijevega lesa, ter umetniško izrezbana. Francoska vlada je pred kratkim zavrnila ponudilo 280.000 kron za to posteljo, katero svoto je ponujal nek Anglež. Na Kitajskem biva družina z imenom Kighan, ki ima zbirko prekrasnih starinskih mobilij kakih 50 kosov. Vrednost zbirke ceni se na en milijon, vendar je ponujal milijonar Henri Grant, ki je svoje stomilijone pridobil z zidanjem železnic, poldrugi milijon za zbirko pa je vendar ni dobil. Nekaj stolov 12 stoletja iz te zbirke, prodanih je bilo po 20.000 kron posamezni. Dve mali mizici iz časa Ludovika XIV. kupil je vojvoda Ledski za ceno 300 000 kron. Dragoceni glasovir poseda Novijorški bogataš. Dal je zanj 200.000 kron. Vrednost instrumenta obstaja v umetno-udelanih biserih in slikarijah. Brezdvomno najdragoceneje pohištvo pa ima nek indijski poglavar Maharod jahs. To pohištvo obstaja iz čvetero stolov, treh mizic in eden naslonjač, kar je vse izdelano iz same slonove kosti. Podaril ga je sedanjemu poglavarju čestilec indijskega boga, katerega je menil s tem darilom posebno častiti. Pred petimi leti ponujal je kalifornijski milijonar Ashburg dva milijona za teh osem kosov, toda lastnik teh redkostij smejal se mu je v zobe rekoč, da kaj takega na celem svetu za ves svoj denar ne najde.

— Žepni pisalni stroj. Kakor poroča neki angleški tehnični list, izumil je nekdo v Ameriki tako majhen pisalni stroj da se ga lahko v žepu nosi okoli. Iznajditelj tega stroja je Evgen Mac Clean Long, sin iz zgodovine znanega generala Longa. Ustanovila se je že delniška družba s skoraj pol milijona kron ustanovnega kapitala za izdelovanje teh strojev. Aparat sestoji iz neke škatle iz kavčuka in iz stroja iz aluminija. Zatrjuje se, da se s sedemdnevno vajo zadobi popolno izurjenost.

— **Tetovirani zaročenci.** Na Angleškem in Francoskem je še precej v navadi, da si dajo zaročenci in novodočenci na roko tetovirati ime neveste, oziroma ženina ter dan zaroke ali poroke. Neki angleški tetovirec pripoveduje, da si je dala neka dama, katere soprog je vojak, tetovirati na roko dan poroke ter tudi znak polka, pri katerem je služil mož. Neki gospod si je dal tetovirati na roko dan zaroke in poroke ter pozneje tudi dan razporoke. Neki oficir ima na svoji roki celo 25—30 dat. namreč rojstni dan svoje žene, vseh svojih otrok, unukov itd. Mlada lepa igralka je bila tudi osemkrat pri omenjenem tetovircu, pripeljala je vsakokrat družega čestilca. Tetovirati pa si ni dala ona imena svojega ljubimca, le on si je moral ovekovečiti umetniško ime svoje oboževalke. V devetič pa ni prišla igralka več, moralo se je zvedeti njeno početje, kajti mesto nje so prišli trije njeni čestilci, ki so si dali izbrisati tetovirano ime.

— **Amerikanski dijaki delavci.** Amerikanci so praktični ljudje. Tudi amerikanski vseučiliščniki so jako praktični in stojijo na stališču, da je čas denar. V Ameriki se veliko število dijakov med počitnicami usluži v tovarne za delavce. Med počitnicami si tako mnogo prislužijo, da potem tem lažje nadaljujejo študije.

— **Nevarna stava.** V bližini Pittsburga se je moral te dni ustaviti osebni vlak. Na progi pred vlakom je sedel neki deček in se ni hotel odstraniti, naj je tudi stroj na vso moč piskal. Ko se je vlak ustavil, je deček vstal in izjavil, da je stavil, da bode vlak ustavil.

Loterijske srečke.

V Brnu dne 3. septembra t. l.: 84, 31, 53, 47, 63.

Na Dunaji dne 30. avgusta t. l.: 40, 82, 44, 54, 35

V Gradci dne 30. avgusta t. l.: 2, 35, 26, 23, 61.

Tržne cene.

V Ljubljani dne 5. septembra 1902. Pšenica K 7 50 h, rž K 6 — h, ječmen K 6 40 h, oves K 6 50 h, ajda K 6 50 h, proso K 6 — h, turšica K 6 40 h, leča K 9 — h, fižol K 7 — h. Vse cene veljajo za 50 kilogramov.

Učence

sprejme

J. Blasnikova tiskarna
v Ljubljani.

22

100—300 gold. na mesec

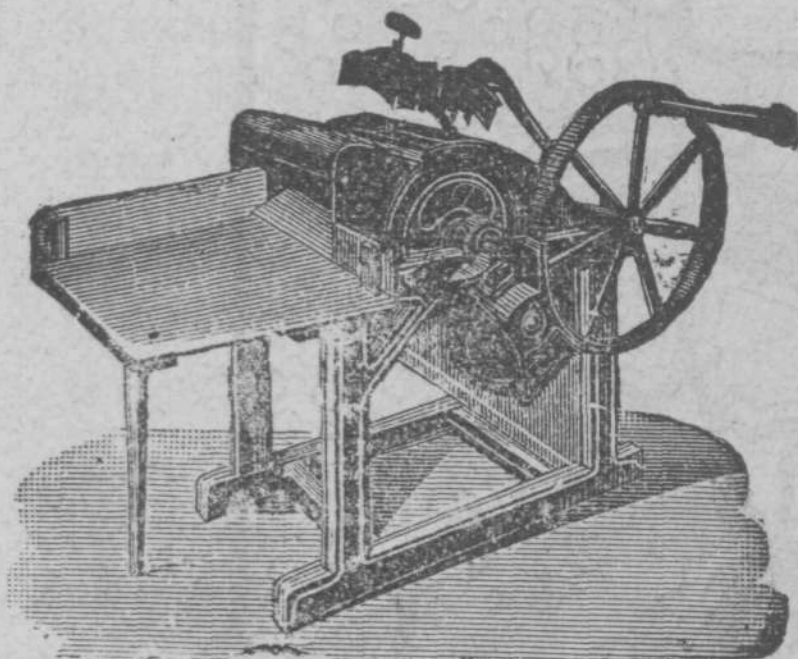
zamorejo osebe vsakega stanu na vsakem kraju gotovo in pošteno brez kapitala in zgube zaslužiti z prodajo postavno dovoljenih državnih papirjev in srečk.

Ponudbe sprejme **Ludwig Oesterreicher**,
Deutsche Gasse 8 Budapest. (1—10)

Priznано izvrstne in najboljše

MLATILNICE

s patentovanim valjčnim tečajem z obračasto pripravo za
mazanje, ročne na gepel in na par,

potem vsakovrstne **gepelne** za vprego od 1 do 6 konj; najnovejše **žitočistilnice**, trijerje, **rebljače**; **stiskalnice** za seno in slamo ročne, nepremične in prepeljave. — **Valarje** za polje iz jeklene ploščevine (Stahlblech-Feldwalzen), robati in gladki. **Pluge** z 1, 2, 3 in 4 lemeže; **travniške brane** klepne in dijagonalne. — **Slamoreznice** s patentovanim valjčnim tečajem z obročasto pripravo za mazanje — **Stiskalnice** za zeleno krmo; patentovane sušilnice za sadje in sočivje. Vsakovrstne stiskalnice in mlinci za grozdje in sadje; stroje za roblanje. Samodelujoče patentovane brizgalnice za trsje in zelenjad „**Syphonia**“. **Sejalni stroji** „**Agricola**“ in stroji za košenje trave, detelje in žita z verižno pripravo, nadalje premične štedilne peči, peči za parjenje krme; stroje za obračanje in sušenje mrve, mešane krme in žita itd. Vse navedeno orodje izdeluje in razpošilja po najnovejši odlikovani sestavi

Ph. Mayfarth & drug.

c. kr. edino priv. tovarne kmet. strojev, livarna in fužine na par na Dunaji, II/x, Taborstrasse št. 71.

Odlikovan z nad 450 zlatimi, srebrnimi in bronastimi kolajnami pri vseh večjih razstavah. Obširne cenike in mnogoštevilna priznanska pisma zastonj. — Zastopniki in prekupci se iščejo. — Ustanovljena leta 1872. — 750 delavcev.